

Формування медіаграмотності учнів на уроках української літератури

Посохова Аліна,
учитель української мови та літератури
комунального закладу «Лиманський ліцей»
Слобожанської міської ради Чугуївського району,
учитель вищої категорії
a.posokhova@ukr.net

Якщо ви хоча б раз переходили за покликанням, щоб проголосувати за дитину знайомої людини в конкурсі (рис. 1) або оформити виплату (рис. 2), «лайкали» або поширювали подібні дописи (рис. 3, 4), то ви потрапляли в інформаційну пастку. І це лише вершина айсберга.

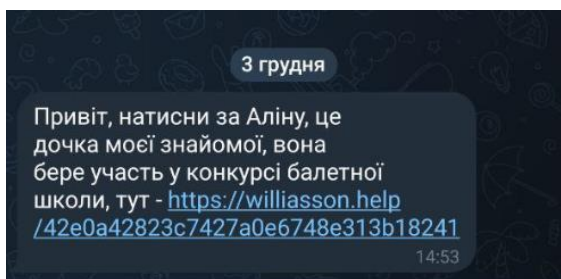

Рис. 1

Fujian
5 дн. · 🌐

Один репост може принести диво у його майбутнє.
Це справжня історія з передової України.
Молодий боєць отримав тяжке поранення і був у комі три дні.
Коли він прокинувся, не пам'ятав свого імені,
не пам'ятав, звідки він,
і не пам'ятав, чому почалася війна.
Він міцно тримав пошарпану фотографію дівчини.

Рис. 3

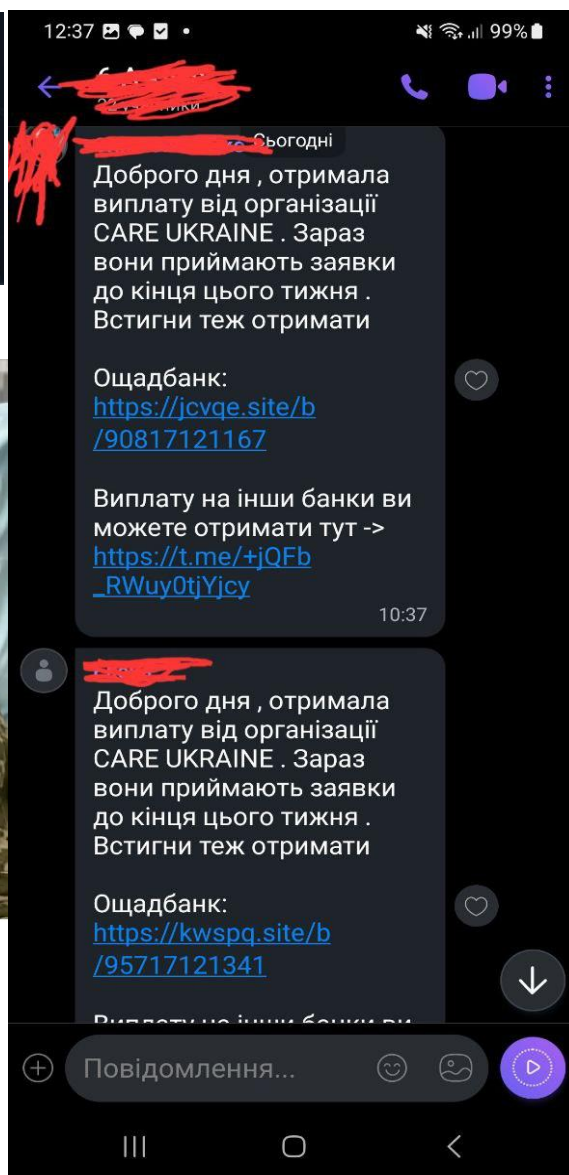

Рис. 2

Рис. 4

Тому, щоб уміти орієнтуватися в сучасному потоці інформації, нам потрібно розвивати таку навичку як медіаграмотність.

Медіаграмотність – це здатність людини використовувати, аналізувати, оцінювати та створювати медіаповідомлення в різних формах [2; с. 31].

Вона допомагає критично оцінювати інформацію (відрізнити факти від фейків, маніпуляцій та пропаганди), аналізувати різні джерела інформації (розуміти, як створюються медіаповідомлення, які цілі вони переслідують і на кого розраховані), вибирати правдиві джерела (визначати, яким джерелам інформації можна довіряти), свідомо користуватися та створювати медіа (використовувати медіа для навчання, спілкування та розваг, але не дозволяти їм маніпулювати собою), формувати власну думку на основі аналізу, ефективно спілкуватися (використовувати різноманітні медіа для спілкування та обміну інформацією, аргументувати свою думку під час спілкування), сприяти розвитку демократії (брати активну участь у громадському житті, формувати громадську думку) та жити повноцінним життям.

Необхідність упровадження медіаосвіти в освітній процес визначено на законодавчому рівні. Державний стандарт базової середньої освіти серед 11 ключових компетентностей визначає інформаційно-комунікаційну компетентність, «що передбачає впевнене, критичне і відповідальне використання цифрових технологій для власного розвитку і спілкування; здатність безпечно застосовувати інформаційно-комунікаційні засоби в навчанні та інших життєвих ситуаціях, дотримуючись принципів академічної доброчесності» [1].

Серед широкого спектра навчальних предметів великий потенціал для розвитку медіаграмотності мають саме уроки української літератури, адже художні твори – це особливий вид повідомлень, які впливають на читача через зміст, образи

та художні засоби. Аналізуючи тексти, здобувачі освіти можуть учитися виявляти приховані смисли та авторські наміри, розпізнавати емоційний вплив і художні прийоми, знаходити приклади маніпуляцій чи стереотипів у словах / поведінці героїв.

Саме тому важливо включати в уроки української літератури вправи, що допомагають учням не лише зрозуміти зміст твору, а й критично осмислювати інформацію, порівнювати художній світ із реальністю та формувати власну позицію. Такі завдання можуть бути пов'язані з аналізом поведінки персонажів, перевіркою правдивості фактів, пошуком і обговоренням маніпулятивних елементів у тексті чи їхнього впливу на читача.

Інтегруючи медіаграмотність у вивчення літератури, ми поєднуємо розвиток читацької компетентності з формуванням навичок критичного мислення. Це дозволяє здобувачам освіти бачити твір не лише як художнє явище, а також як інформаційний продукт із певними цілями, впливом і контекстом.

Наприклад, під час аналізу повісті Оксани Радушинської «Метелики у крижаних панцирах» (7 кл.) можна виконати вправу, яка допоможе учням виявити стереотипні судження та спростувати їх на основі тексту твору (*Додаток 1*).

Ще один важливий аспект, який можна опрацювати на уроках української літератури в межах медіаграмотності, – це міжособистісні маніпуляції між героями твору. Художній текст дає змогу розглядати подібні ситуації в безпечному форматі та вчитися їх визначати.

Працюючи над аналізом оповідання Володимира Винниченка «Федько-халамидник» (5 кл.), пропоную учням роботу з картками, що містять завдання: прочитати уривок із твору та заповнити таблицю (*додаток 2*). Така вправа допомагає не лише глибше зрозуміти характери та мотиви вчинків персонажів, а й сформувати вміння розпізнавати маніпулятивну поведінку в реальному житті: бачити, хто і як намагається вплинути на іншого, якими словами чи діями це відбувається, які емоції при цьому з'являються в читачів та якої мети прагне досягти герой.

Цікавою та корисною є вправа «Різний погляд». Її мета – ознайомити учнів із багатогранністю сприйняття ситуації, навчити представляти різні позиції в одній події, розвивати критичне мислення, формувати навички створення текстів у різних жанрах і стилях, розвивати емоційний інтелект і вміння співпереживати.

Приклад виконання цієї вправи наведу на матеріалі повісті «Кайдашева сім'я» Івана Нечуя-Левицького (10 кл.).

Для ефективнішої роботи об'єднуємо клас у групи. Обираємо ситуацію: Мотря вибила око Кайдашисі. Пропонуємо завдання:

- 1 група: Написати допис для новинного телеграм-каналу про інцидент, що стався в родині Кайдашів, займаючи нейтральну позицію спостерігача.
- 2 група: Написати текст для відеоісторії (сторіс) з поясненням ситуації від імені Мотрі.
- 3 група: Написати допис у соцмережі від імені Кайдашихи із заголовком «Увага! Прошу розголосу ситуації».

Приклади учнівських робіт подано в *додатку 3*.

Вправа добре ілюструє, як одна подія може бути подана під різними кутами зору, а також сприяє глибшому зануренню в психологію персонажів, розвиває інформаційну грамотність.

Щоб урізноманітнити використання вправ із медіаграмотності, їх можна комбінувати з елементами STEM чи STEAM. Наприклад, під час одного з уроків вивчення твору Всеволода Нестайка «Тореадори з Васюківки» (6 / 7 кл.) побудуйте роботу за окремими блоками.

1. Літературний аналіз. Робота в групах.

Завдання: Прочитайте розділ «Метро під свинарником» та дайте відповіді на запитання:

- Яка була ідея в Яви й Павлуші?
- Що в їхньому задумі можна реалізувати?
- Як автор використовує гумор і гіперболу?

2. STEM-аналіз. Робота в парах.

Завдання: Розгляньте схему метрополітену в Харкові та дайте відповіді на запитання:

- Які матеріали потрібні для будівництва метро?
- Які технічні проблеми виникли б, якби метро справді будували під свинарником?
- Чому тунель Яви та Павлуші завалився?

3. Медіаграмотність. Індивідуальна або парна робота.

Завдання: Прочитайте новину (додаток 4) та дайте відповіді на запитання:

- Що в тексті звучить неправдоподібно?
- Які емоції викликає заголовок?
- Яких фактів не вистачає?
- Як би ви перевірили правдивість цього повідомлення?
- Чи могли б люди повірити в цю новину? Чому?
- Чи є помилки в тексті / зображеннях?

4. Творча робота. Індивідуальне або парне виконання.

Завдання: Складіть коротке антифейкове повідомлення – спростування новини про метро у Васюківці. Приклад подано в додатку 5.

Наприкінці роботи варто провести рефлексію:

- Чому ми повірили б або не повірили в новину про метро під сараєм?
- Як можна відрізнити вигадку від реальності в медіа?
- Чи важливо мислити критично – навіть під час читання гумористичних творів?

Подібна вправа вчить аналізувати медіаінформацію, розвивати мислення та уяву, розвиває вміння дітей застосовувати знання з фізики, географії, логіки дій у нестандартних ситуаціях, розпізнавати перебільшення та вигадку в літературному творі, порівнювати вигадані явища з реальними інженерними принципами, створювати медіа на основі художнього твору.

Не забуваймо також і про медіаторчість. Для цього доречно використовувати технології штучного інтелекту.

Під час узагальнення та систематизації теми «Велике диво казки» (5 кл.) можна запропонувати учням вправу «Герой у сучасному світі». Спочатку діти обирають казкових героїв із вивчених творів (наприклад: Лис Микита, Ох, Микита Кожум'яка) та аналізують їх риси характеру, сильні сторони, вчинки. А потім отримують завдання: індивідуально або в парах (залежно від рівня підготовленості учнів) описати, ким цей герой міг би бути в сучасному світі, а використовуючи інструменти штучного інтелекту, створити візуальний образ героя у вибраній сучасній ролі. Кожна група / учень / учениця демонструє своє зображення та усно

пояснює, чому було вибрано саме цю професію для героя. Приклад подано в додатку 6.

Рекомендуємо також провести вправу «Я – блогер». Її детальний опис подано в навчально-методичному посібнику «Практична медіаграмотність у НУШ. 5–7 класи» [3, с. 18 – 31].

Отже, інтеграція медіаграмотності в українську літературу (й інші навчальні предмети) є не лише актуальною, а й життєво необхідною, оскільки допомагає не тільки розпізнавати інформаційні маніпуляції, стереотипи, фейки, а й ефективно користуватися сучасними цифровими інструментами. Особливо це важливо в умовах великої війни, коли інформаційний простір є полем бою, а компетентність у сфері медіа – запорукою безпеки та громадянської відповідальності.

Список використаних джерел

1. Державний стандарт базової середньої освіти. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/76886/ (дата звернення 01.08.2025)
2. Медіаосвіта та медіаграмотність: навч.-метод. посіб. МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад. В. О. Мельничук. Умань : Візаві, 2023. 123 с.
3. Практична медіаграмотність у НУШ. 5–7 класи: навчальний посібник. За ред. Волошенюк О., Дегтярьової Г., Шаламова Р. Київ: ЦВП. 2024. 181 с.

Додаток 1

Вправа «Руйнівники стереотипів» на основі повісті Оксани Радущинської «Метелики у крижаних панцирах»

Мета: формувати вміння розпізнавати стереотипи; розвивати критичне мислення та креативність, навички аналізу, дискусії та аргументації, уміння генерувати альтернативні думки; виховувати відповідальність за власні думки та слова.

Завдання: Випишіть у подану таблицю розповсюджені стереотипні думки, які зустрічаються в повісті, та спростуйте їх прикладами з тексту.

Таблиця

Стереотипні думки	Спростування на основі тексту
Людина з інвалідністю безпорадна, слабка, залежить від інших	
Хлопці, які займаються бальними танцями, – менш мужні	
Людина, яка хоча б раз пішла на крадіжку, піде на неї ще раз	
Дівчина на кріслі колісному ніколи не зможе танцювати	
Люди не змінюються	
Дружби між хлопчиком і дівчинкою не буває	

Картка №1

Завдання: Прочитайте уривок з оповідання “Федько-халамидник” та заповніть таблицю.

— Даєш змія?
— А це твій змій?
— Одніму та й буде мій.
— Овва! Задавака! Так і провалю голову, тільки підійди.
— Ану, бий!

Федько навіть груди підставляє, так наче йому тільки того й хочеться, щоб його вдарили каменем. Чуб йому стирчком виліз з-під картуза, очі хутко бігають. (...)

— Ну, бий же! Ех, ти! — боїться... Я он без каменя, на вас трьох.
— Льонька, Ва-а-сько! — раптом кричить Спірка.— Сю-да-а!.. Федько змія однімає!

Але Федько вмить зривається з місця, налітає на Спірку, ловко підставляє ногу й кидає його на землю. Тут же підскакує до Стюпки, хапає нитку і рве її до себе. Нитка тріскає, змія диркає. Гаврик плаче, а Федько намотує нитку на руку і помалу задом іде додому. Вигляд у нього гордий, Спірка й Стюпка кидаються на нього, очі аж горять, шпурляють каміння, але Федько тільки угинається й регоче. (...)

Але тут, буває, візьме й зробить несподіване. Коли вже хлопці далеко і не можуть йому нічого зробити, він раптом вертається і віддає змія. Навіть принесе ще своїх ниток і дасть.

Про що уривок?	Хто маніпулює?	Який прийом маніпуляції?	Мета маніпуляції	Результат
Суперечка між Федьком і хлопцями через змія, провокування на бійку	Федько	Провокація, виклик на емоції («Ну, бий же! Ех, ти! — боїться...»), знецінення суперника	Змусити хлопців втратити пильність і відволіктись, щоб забрати змія	Федько отримує змія, але зрештою сам віддає його

Картка №2

Завдання: Прочитайте уривок з оповідання “Федько-халамидник” та заповніть таблицю.

А найбільше Федькові доставалося за Толю. Толя був син хазяїна того будинку, де вони жили. Це була дитина ніжна, делікатна, смирна. Він завжди виходив надвір трошки боязко, жмурился від сонця й соромливо посміхався своїми невинними синіми очима. Чистенький, чепурненький, він зовсім не мав нахилу до Федькових забав. Але цей халамидник неодмінно спокушав його, і бідненький Толя приходив додому задрипаний, подраний, з розбитим носом. Мати його, жінка чула й теж делікатна, трохи не вміла, бачачи таким свого Толю.

— Де ти так убрався?! Хто тебе так? — жахалась вона. Толя плачучи казав, що він не винен, що Федько призвів на те.

В той же вечір батько Федьків допитував уже “сибіряку”.

— Ти лазив з Толею драть горобців?
— Лазив.
— Ти порвав йому штанці?
— Він сам порвав. Не вміє лазити, а береться. Хай не лізе.

Але тут вмішувалась мати:

— Та як ти смієш так говорити? То дитина благородна, ніжна, а ти, мужиченя, з ним так, як з Стюпкою. Та через тебе нас з квартири виженуть... Щоб ти не смів підходити до його, мурло ти репане. З свинопасами тобі гратись, а не з благородними дітьми. Нещастечко ти моє! І за що мене Бог покарав таким сибірякою...

Про що уривок?	Хто маніпулює?	Який прийом маніпуляції?	Мета маніпуляції	Результат
Реакція батьків Федька на ситуацію з Толею	Мати Федька	Емоційний вплив (жалість, співчуття), обвинувачення Федька в негативному світлі, використання контрасту між “благородним” Толею і “сибірякою” Федьком	Викликати почуття провини у Федька, щоб відокремити Толю від Федька, захистити “благородну” дитину	Федько отримує докори, залишається “поганим”, а Толя позиціонується як жертва

Картка №3

Завдання: Прочитайте уривок з оповідання “Федько-халамидник” та заповніть таблицю .

Нарешті, Федько помічає Толю і починає махати рукою, закликаючи до себе. Васько і Стьопка теж вимахують, показують підкови, гвіздки, пацають ногами, підскакують. Васько падає і сідає просто в воду, Федько й Стьопка регочуться, а Васько за ними.

Толя раптом зстрибує з вікна, швидко скидає черевички, закаче штанці і тихенько вибігає в сні, з сіней на ганок. На ньому бархатові курточка й штанці,— жалко їх. Але хлопці вже коло ганку і кричать:

— Іди, не бійсь! Дощ теплий.

— Та йди! От баба, мнеться... Раз — два!

Толі холодно і страшно, але він не хоче, щоб його звали бабою. Він сходить з ганку і обережно іде до хлопців. Ніжні, випечені ніжки його спотикаються, брудний потік заливає бархатові штанці, дощ враз вимочує акуратно зачісане волосся і курточку. Спершу від цього холодно, але потім робиться так славно, мило. Толя од приємності аж вищить і паца ногою по воді. Хлопці теж кричать і, схопившись за руки, біжать униз. Толя посередині.

Ввечері Толя хворий, гарячий лежить у постелі, а Федька кладуть на стілець і луплять.

Про що уривок?	Хто маніпулює?	Який прийом маніпуляції?	Мета маніпуляції	Результат
Хлопці кличуть Толю до себе, гратися під дощем, попри його страх і холод	Хлопці (Федько, Васько, Стьопка)	Соціальний тиск, підбадьорювання, насмішка з боягузтва (“баба”)	Залучити Толю до гри, подолати його страх і сором	Толя все ж виходить і грається з хлопцями, хоча потім хворіє

Картка №4

Завдання: Прочитайте уривок з оповідання “Федько-халамидник” та заповніть таблицю .

— А ти зробиш?

— Може й зроблю...

Толі страшенно хотілось подивитись, як Федько буде стрибати з крижини на крижину. Він пострибає і, розуміється, злякається й почне плакати: його знімуть з криги, а всі потім будуть з його сміятися. Хай не задається.

— Ні-за-що не зробиш! — сказав Толя Федькові, киваючи на річку.

Федько мовчки подивився на нього й нічого не сказав. А Толя бачив, як у Федька навіть губи побіліли, а очі стали такі чудні, гострі, коли він вдивлявся в кригу. Ага! Мабуть, боїться.

— Ану, спробуй! — знов сказав Толя.— Ти ж хвалився, що будеш їздити на крижинах. Ану!

А крижини сунули та сунули. Іноді вони розривалися і між ними робилась чорна, страшна латка води. В тій воді пливала солома й трісочки. І солома, і трісочки крутилися і десь зникали,—так вертіло там воду.

— А давай об заклад, що перейду на той бік! — вмить звернувся Федько до Толі.

— Ба не перейдеш!

— Ну, давай! Об що йдеш! Як перейду, даси мені свій ніжик, що з костяною ручкою. А як не перейду, я тобі дам свого чижика. Хочеш?

Толі зовсім не хотілось чижика,— навіщо йому чижик? — але він згодився.

Про що уривок?	Хто маніпулює?	Який прийом маніпуляції?	Мета маніпуляції	Результат
Федько хоче стрибнути по крижині, а Толя підштовхує його до цього, підкреслюючи його страх і сумніви	Толя	Підбурювання, кинути виклик (примус через суперництво)	Змусити Федька ризикнути і довести свою сміливість	Федько погоджується на парі та готується виконати стрибки

Картка №5

Завдання: Прочитайте уривок з оповідання “Федько-халамидник” та заповніть таблицю .

Раптом вони зупинились і підождали Федька з матір'ю.
 — Він був на льоду? — грізно звернувся батько Толин до Федька. Федькові було дуже холодно, зуби йому не переставали стукати, все тіло боліло од шарпання матері, але він все-таки встиг помітити, що у батька Толиного аж слина запеклася на губах, а очі налились кров'ю. А Толя з жахом задирав голову то до мами, то до папи і жалібно говорив:
 — Я не винен, я не винен...
 — Мовчи! — крикнув до нього батько, і знов повернувся до Федька:
 — Був він на льоду?
 — Був...— цокаючи зубами, сказав Федько.
 — Неправда! Неправда! — ще жалібніше і з страхом забився Толя.— Я не хотів іти, а вони мене потягнули на річку. А потім Федько узяв і пхнув мене на кригу... Спитайте всіх... Я не винен...
 Федько аж труситись перестав і подивився на Толю. А мати Федькова так і спалахнула.
 — Ох, Боже ж мій! Та що ж ти собі думаєш, люципере ти! Та батько ж з тебе три шкури здере, та він же на тобі живого місця не оставить. Чом тебе чортяка не вхопила там у воді, ти, идоляко!

Про що уривок?	Хто маніпулює?	Який прийом маніпуляції?	Мета маніпуляції	Результат
Конфлікт через те, що Толя пішов на лід і виникла небезпека	Толя (намагається перекласти провину), батько Толі, мати Федька (гнів)	Перекладання провини, залякування, емоційний тиск	Звільнити себе від відповідальності, налякати Федька і Толю	Конфлікт загострюється, Федько бере провину на себе

Картка №6

Завдання: Прочитайте уривок з оповідання “Федько-халамидник” та заповніть таблицю .

— Встань... Чекайте, Іванихо... Я хочу спитать його... Федьку, я вірю тобі, я знаю, що ти ніколи не брешеш, не брешти й тепер: говори, ти потягнув Толю на річку?
 Федько трусився, коліна йому зігнулись і хилитались на всі боки. Він мовчав.
 — Говори ж, падлюко! — торсонула його мати.
 Федько глянув на Толю,— той великими, повними страху й тоски очима дивився прямо на нього. Сльози текли йому по щоках і зупинялись в куточках рота. Толя машинально злизував їх язиком і все дивився на Федька з чеканням чогось страшного.
 — Ну, говори ж, Федьку! — нетерпляче сказав батько Толин.
 Федько одвів очі од Толі, похилився і тихо сказав:
 — Повів...
 — І пхнув його на кригу?
 — Пхнув...
 — Паршивець же ти! — крикнув Толин батько і сильно хляснув Федька по лиці. А потім повернувся до Федькової матері і сказав:
 — Надіюсь, що на цей раз чоловік ваш покарає його, як слід... Инакше, лучче очистіть мені квартиру.

Про що уривок?	Хто маніпулює?	Який прийом маніпуляції?	Мета маніпуляції	Результат
Спроба дізнатися, хто винен	Толя (гра на жалість через сльози і страх), батько Толі	Толя — емоційне маніпулювання (гра на співчутті через сльози і страх), його батько — маніпуляція довірою (апеляція до чесності)	Вибити правду, змусити зізнатись/збрехати	Федько зізнається, отримує покарання, Толя отримує підтримку матері

1 група

Новинний репортаж

- Завдання: Написати допис для новинного телеграм-каналу про інцидент, що стався у родині Кайдашів, займаючи нейтральну позицію спостерігача.

! Сімейний конфлікт у Семигорах завершився травмою !

У селі Семигори між членами родини Кайдашів стався серйозний побутовий інцидент. Під час сварки між невісткою Мотрею та свекрухою Кайдашихою дійшло до фізичного зіткнення. За словами очевидців, конфлікт виник через поділ майна та господарських обов'язків. Внаслідок штовхання Кайдашиха отримала травму ока. Постраждала звернулася по допомогу. Поліція та лікарі ситуацію не коментують. Подорожці з'ясовуються.

Фото з серіалу "Спіймати Кайдаша"

2 група

Історія від імені Мотрі

- Завдання: Написати текст для відеоісторії (сторіс) з поясненням ситуації від імені Мотрі.

Дорогі, я не витримала мовчати. Мене всі засуджують, а ніхто не бачить, як мене принижують щодня! Вона постійно втручається в моє життя, командує, кричить, обзиває... Я захищалась, просто хотіла відштовхнути – не розраховувала сили. Мені дуже шкода, але я більше не могла терпіти. У кожної людини є межа. А я – не робот. Я теж маю почуття!

Фото з серіалу "Спіймати Кайдаша"

3 група

Допис Кайдашихи

- Завдання: Написати допис у соцмережі від імені Кайдашихи із заголовком «Увага! Прошу розголосу ситуації».

! Увага! Прошу розголосу ситуації!

Я – мати двох синів, усе життя поклала на сім'ю, а тепер живу в страху у власному домі! Учора мене жорстоко скривдила невістка – Мотря, дружина мого старшого сина. Просто за те, що я зробила їй зауваження, вона вдарила мене деркачем та виколола праве око! Я тепер не можу бачити світ, як раніше! Це не просто сімейний конфлікт – це насильство! Прошу всіх не мовчати. Підтримайте мене. Такі вчинки не можна пробачати! Мотря повинна понести покарання!

Зображення: <https://images.app.goo.gl/tmBK3t3916HUtEo28>

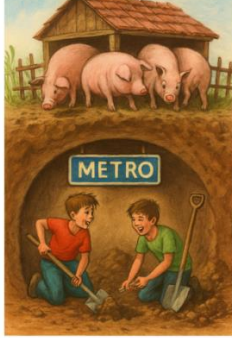
ВІСТІ ВАСЮКІВКИ

СЕРПЕНЬ
№ 30
Правдиві новини тільки в нас

ШОК! У СЕЛІ ВАСЮКІВКА ДІТИ ПРОКОПАЛИ МЕТРО ПРЯМО ПІД СВИНАРНИКОМ!

У селі Васюківка два школярі прокопали підземний тунель просто під свинарником. За словами очевидців, діти нібито хотіли збудувати першу в Україні сільську лінію метро.

В результаті обвалився ґрунт і свині провалилися під землю разом із частиною хліва. Підлітки вижили дивом! Поліція розглядає справу як акт диверсії або спробу саботажу.

Очевидиця, баба Одарка:
"Я як побачила те все, то ледь не впала! Кажу їм: "Хлопці, та ви що, з глузду з'їхали?!" А вони: "Бабо, ми тунель риємо на Київ!"

ДУМКА ЕКСПЕРТА

"Це може бути новий прорив у сільській інфраструктурі. Якщо діти впорались без техніки — уявіть, що буде, коли залучити інвесторів!"

Автор: Олексій Правдуроб

!! Новина про метро у Васюківці — фейк !!

📢 Поширена новина про будівництво метро під свинарником у Васюківці — вигадка, яка не має жодних технічних чи логічних підстав.

🔧 Інженерні аргументи, що спростовують можливість такого будівництва:

1. Геологічні умови села Васюківка.
Будівництво метро потребує стабільного ґрунту та детальних геологічних досліджень. Під господарськими дворами, особливо під свинарником, такий проєкт технічно неможливий без ризику просідання чи обвалів.
2. Вентиляція та дренаж.
Метро потребує вентиляційних шахт і дренажної системи. В умовах сільського господарства ці елементи неможливо реалізувати без загрози для навколишнього середовища та тварин.
3. Потреба у великому бюджеті та техніці.
Навіть у містах метро будують десятиліттями, залучаючи тисячі спеціалістів і мільярди гривень. У селі немає ані інженерної бази, ані фінансування для такого проєкту.
4. Неприпустимість робіт під тваринницьким комплексом.
Будівельні роботи створюють високий рівень вібрацій, що може спричинити стрес, травми або загибель тварин.

✅ **Висновок:** Новина про "метро під свинарником" — типовий фейк, приклад абсурдного дезінформування. Навіть із фантазією слід поводитися обережно 😊

ЛИС МИКИТА

герой казки І. Франка "Фарбований Лис"

АКТОР

у наш час

Лис Микита міг би стати чудовим актором, бо він має всі потрібні для цього риси. У казці він легко змінив свій вигляд, пофарбувавшись у блакитний колір, і зіграв роль "Царя звірів". Він настільки переконливо вдавав себе важливим і сильним, що всі інші звірі повірили йому.

Актору важливо бути переконливим і вміти грати різні ролі, а Лис Микита саме таким і є. Він харизматичний, винахідливий і знає, як привернути до себе увагу. Уявіть, як би він блискуче виглядав на сцені або в кіно, граючи хитромудрого героя чи навіть злодія.

До того ж Лис має яскраву уяву і вміє імпровізувати. Це допомогло б йому в акторській професії, де потрібно швидко реагувати на зміну обставин. Він би точно став популярним актором, якого всі люблять за його талант і чарівність.

ОХ

герой народної казки "Ох"

ПСИХОЛОГ

у наш час

Тому, що він вміє уважно слухати, розуміє почуття інших і допомагає розв'язувати проблеми. Наприклад, коли хтось до нього приходить зі своєю бідою, він не просто вказує, що робити, а дає поради так, щоб люди самі знаходили рішення. Його мудрість і вміння підтримувати нагадують, як працюють сучасні психологи.

Також Ох вміє тримати таємниці, що дуже важливо для психолога, адже довіра — це головне. Він допомагає героям казки не тільки справами, а й словами, які надихають і підтримують у складних ситуаціях. У наш час це було б дуже цінно для людей, які шукають допомоги.